

PÄÄKIRJOITUS

JUHANI LATONIEMI

Kurun Lehti

Rajan vetoa

"Johonkinhan se raja on vedettävä", totesi Ylöjärven kaupungin sivistysosaston hallintopäällikkö Kirsi Riihioja vastatessaan Harri Haaviston kysymykseen, miksi hänen lapsensa eivät pääse koulukuljetukseen. Kyytiä ei tule, koska näiden lasten koulumatka on 200 metriä liian lyhyt.

Rajanvetoa käydään parhaillaan myös maaseudun haja-asutusalueita koskevassa rakennesuunnitelmassa. Vuosisatojen aikana kehittyneet kylät asumuksineen ja asukkaineen ovat muodostuneet käytännössä hyvin toimivien yhteisöjen ehdoin. Keskustelun keskiöön on noussut kyläkeskusten uusi määritelmä.

Viime kaupunginhallituksen kokous päätti puheenjohtajan äänen ratkaistessa tasatulokseen päätyneen äänestystuloksen jälkeen, että sen paremmin ympäristölautakunnan kuin 18 kylätoimikunnankaan mielipidettä hajakarakentamisen hallinnasta ei tarvitse ottaa huomioon. Lähidemokratiaa ei ainakaan tällä päätöksellä edistetty.

Samoihin aikoihin valtionhallinto vetää uusia kuntarajoja. Niitäkin ajetaan säästöihin vedoten. Perusteluina mainitaan myös palvelujen turvaaminen. Toistaiseksi säästötoimenpiteet eivät ole kohdistuneet yhdessäkään tapauksessa hallintokoneiston keventämiseen.

Suomi onkin kohta yhtä kaupunkia, joten kukapa vetää niiden uudet rajat – vai pitääkö niitä paaluttaa peräti uudestaan. Koska Suomessa on vain yksi kuntamuoto ja kunta voi itse päättää mitä nimitystä se käyttää, niin sata kuntaa käyttää nimitystä kaupunki. Osassa näistä ei edes paikkakunnan keskustajama täytä yleistä käsitystä kaupungista, ja myös muihin Suomen kaupunkeihin sisältyy nykyään maaseutualueita, mikä johtuu kuntaliitoksista.

Esimerkiksi Tampere on yli 200 000 asukkaan kaupunki, mutta suoritettujen kuntaliitosten johdosta se ei enää täytä EU:n kaupunkimääritelmää, jonka mukaan kaupungissa on vähintään 50 000 asukasta ja kaupungin keskimääräinen väestötiheys on vähintään 500 asukasta neliökilometrillä. Tämän määritelmän Tampere täytti vielä vuonna 1971, mutta seuraavan vuoden alussa suoritettujen Teisko-liitoksen jälkeen koko Tampereen asukastiheys jäi alle 500 asukasta per neliökilometri.

Kun EU:n määritelmä tuli julkisuuteen, täyttivät Suomen kaupungeista sen ehdon vain Helsinki, Espoo, Vantaa, Lahti, Turku, Jyväskylä ja Joensuu, mutta kaksi viimeksi mainittua ovat myöhempien kuntaliitosten tähden lakanneet olemasta kaupunkeja.

Nyt jos koskaan suomalaisella hyväksi havaitulla rakentavalla ja kaukonäköisellä paikallisdemokratialla olisi tilaus. Kiistely kasvukeskuksista ja niiden paikoista pitäisi nähdä ihmisistä koostuvan yhteisön elinmahdollisuutena. Ehkäpä tulevaisuuden kunta todellakin on se parjattu työssäkäyntialue.